

เป็นนักเรียนตำรวจฝึกปฏิบัติราชการ ... ไม่รายงานคดีด่วน ?

ตำรวจในฐานะผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ นอกจากจะมีหน้าที่รักษากฎหมายและดูแลความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยให้กับประชาชนแล้ว ในอีกด้านหนึ่ง ตำรวจก็คือข้าราชการประเภทหนึ่ง ที่ต้องอยู่ภายใต้ระเบียบและแบบแผนความประพฤติที่ทางราชการกำหนดไว้ ซึ่งมีทั้งที่เป็นข้อห้ามและข้อพึงควรปฏิบัติ หรือที่เรียกกันว่า “วินัย” ดังเช่นข้าราชการทั่วไป ซึ่งหากตำรวจนายใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ตามระเบียบแบบแผนดังกล่าวแล้ว ย่อมต้องถูกลงโทษเพราะกระทำผิดวินัย แต่ถึงกระนั้น ก็มีข่าวว่ามีอำนาจจะใช้อำนาจสั่งลงโทษทางวินัยได้ตามอำเภอใจโดยไม่พิจารณากฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้อง

ดังเช่นคดีปกครองที่นำมาเล่าสู่กันฟังในฉบับนี้ เป็นเรื่องการใช้อำนาจลงโทษทางวินัยตำรวจ ซึ่งเป็นนักเรียนหลักสูตร กอน. และ กอต. ฝึกปฏิบัติราชการในหน้าที่พนักงานสอบสวน โดยไม่พิจารณากฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องอย่างรอบคอบ ส่งผลกระทบต่อสิทธิของผู้ถูกลงโทษหลายประการ

ข้อเท็จจริงมีว่า ร้อยตำรวจตรี ก. ผู้ฟ้องคดีซึ่งอยู่ระหว่างการเข้าเวรเพื่อฝึกปฏิบัติราชการที่สถานีตำรวจนครบาลแห่งหนึ่ง ได้รับคำสั่งจากพนักงานสอบสวนให้ออกไปตรวจสถานที่เกิดเหตุ กรณีรถยนต์ ร.ย.ล. ถูกรถจักรยานยนต์เฉี่ยวชน ในขณะที่มีฝนตกหนัก ในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีได้ทำแผนที่เกิดเหตุและนำผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์มาที่สถานีตำรวจ และรายงานเหตุการณ์ให้พันตำรวจตรี ข. ซึ่งปฏิบัติหน้าที่พนักงานสอบสวนทราบ พร้อมกับลงบันทึกประจำวันไว้เป็นหลักฐาน ต่อมา ในวันรุ่งขึ้น พันตำรวจตรี ข. ได้แจ้งข้อหาจับรถโดยประมาทเป็นเหตุให้ทรัพย์สินของผู้อื่นเสียหายและเบียดเบียนปรับผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ และให้ผู้ฟ้องคดีลงชื่อในบันทึกข้อความรายงานต่อผู้บังคับบัญชา โดยแจ้งว่าเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องทุกคนต้องทำรายงานเหตุการณ์ให้สอดคล้องกัน

ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 3 (ผู้บังคับการ กองบังคับการตำรวจนครบาล 1) เห็นว่า ผู้ฟ้องคดีกระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง เนื่องจากไม่ได้รายงานเหตุการณ์อันเป็นเหตุฉุกเฉินกรณี สะเทือนขวัญ หรือเหตุที่ต้องรายงานด่วนให้ผู้บังคับบัญชาทราบ ในทันทีตามประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี จึงมีคำสั่งลงโทษกักขังผู้ฟ้องคดี เป็นเวลา 3 วันฐานไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ราชการด้วยความตั้งใจ อุตสาหะ เพื่อให้เกิดผลดีหรือความก้าวหน้าแก่ราชการ และฐานไม่ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ

ผู้ฟ้องคดีได้อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 (ผู้บัญชาการ กองบัญชาการตำรวจนครบาล) ก็มีคำสั่งให้ยกอุทธรณ์

ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า ตนเองได้ลงชื่อบันทึกข้อความรายงานผู้บังคับบัญชาแล้วและการลงโทษทำให้ได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากการถูกตัดสิทธิเลื่อนขั้นเงินเดือนหนึ่งขั้น ถูกตัดสิทธิเลื่อนยศจากร้อยตำรวจตรีเป็นร้อยตำรวจโท และถูกบันทึกการถูกลงโทษทางวินัยลงในทะเบียนประวัติการทำงาน จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองขอให้เพิกถอนคำสั่งดังกล่าว

คำสั่งลงโทษทางวินัยแก่ผู้ฟ้องคดีที่เป็นนักเรียนหลักสูตร กอน. และ กอต. ที่เข้าเวรเพื่อฝึกปฏิบัติราชการอยู่ที่สถานีตำรวจชอบด้วยกฎหมาย หรือไม่ ? และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นถือเป็นเหตุการณ์ที่มีลักษณะเหตุฉุกเฉินกรณี สะเทือนขวัญ หรือเหตุที่ต้องรายงานด่วนต่อผู้บังคับบัญชาตามประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ 18 บทที่ 1 หรือไม่ ?

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า การที่ผู้ฟ้องคดีเป็นนักเรียนหลักสูตร กอน. และ กอต. ที่ฝึกปฏิบัติราชการสถานีตำรวจ ผู้ฟ้องคดีจึงเป็นเพียงพนักงานสอบสวนที่เข้าเวรได้ แต่ไม่สามารถรับผิดชอบคดีได้ด้วยตนเอง ประกอบกับรองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ได้มีคำสั่ง เมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2547 กำชับการปฏิบัติงานของฝ่ายสอบสวน

โดยห้ามมิให้จัดนักเรียนหลักสูตรดังกล่าวที่ฝึกปฏิบัติราชการตามสถานีตำรวจเข้าเวรรับคดีโดยเด็ดขาด และได้แจ้งสถานีตำรวจทุกแห่งให้ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าวแล้ว ดังนั้น การที่ผู้ฟ้องคดีออกไปตรวจสถานีที่เกิดเหตุ ทำแผนที่เกิดเหตุ นำผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์มาสถานีตำรวจ พร้อมทั้งรายงานให้พันตำรวจ ข. ทราบเหตุการณ์และได้บันทึกประจำวันเกี่ยวกับคดีแล้ว ถือว่าผู้ฟ้องคดีได้ปฏิบัติราชการเท่าที่ทำได้แล้ว กรณีจึงไม่อาจถือได้ว่าผู้ฟ้องคดีไม่ปฏิบัติราชการด้วยความตั้งใจ อุตสาหะ ไม่เอาใจใส่ หรือประมาทเลินเล่อ ตามมาตรา 78 (9) แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547

และการเสียหายของรถยนต์ ร.ย.ล. กับรถจักรยานยนต์ในขณะฝนตก ถนนลื่น ในเวลากลางคืนนั้น เป็นเหตุการณ์ปกติธรรมดา ไม่ใช่ลักษณะเหตุอุกฉกรรจ์และสะเทือนขวัญ และไม่เป็นที่จะต้องรายงานด่วนต่อผู้บังคับบัญชา ตามประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ 18 บทที่ 1 เรื่อง รายงานเหตุอุกฉกรรจ์และสะเทือนขวัญและเหตุที่ต้องรายงานด่วน นอกจากนั้น ตามข้อ 2 ของประมวลระเบียบการตำรวจดังกล่าวกำหนดให้เจ้าหน้าที่ตำรวจระดับหัวหน้าสถานีตำรวจหรือสารวัตรหัวหน้าหน่วยงานเป็นผู้มีหน้าที่ต้องรายงานเหตุด่วนที่เกิดขึ้นให้ผู้บังคับบัญชาทราบ ไม่ใช่เจ้าหน้าที่ตำรวจระดับพนักงานสอบสวนหรือนักเรียนที่ฝึกปฏิบัติราชการ

ผู้ฟ้องคดีจึงไม่ได้กระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา 78 (9) แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 หรือไม่ปฏิบัติตามประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี

ดังนั้น คำสั่งลงโทษกักขังผู้ฟ้องคดีจึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ศาลปกครองสูงสุดจึงพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งลงโทษดังกล่าว และลบบประวัติการลงโทษในทะเบียนประวัติ และให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามดำเนินการแก้ไขเยียวยาความเดือดร้อนเสียหาย โดยให้ดำเนินการพิจารณาเกี่ยวกับสิทธิของผู้ฟ้องคดีตามกฎหมายต่อไป (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 695/2554)

คดีนี้ถือเป็นอุทธรณ์ที่ดีสำหรับผู้มีอำนาจพิจารณาลงโทษทางวินัย ทั้งข้าราชการตำรวจและข้าราชการอื่นทั่วไปว่า การพิจารณาลงโทษทางวินัยย่อมส่งผลกระทบต่อสิทธิของผู้ถูกลงโทษที่กฎหมายให้การรับรองและคุ้มครองหลายประการ ดังนั้น ก่อนที่ผู้มีอำนาจจะใช้อำนาจออกคำสั่งลงโทษทางวินัยจะต้องพิจารณากฎหมายระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องอย่างรอบคอบ และประการสำคัญต้องไม่ใช้อำนาจตามอำเภอใจนะครับ !

นายปกครอง